

Iskra

14

Razprave o ustavnih spremembah SFRJ

Javna razprava o osnutku dopolnil k Ustavi SFRJ poteka v vsej naši državi, ponekod z večjo, drugje z manjšo intenzivnostjo. Če pogledamo te razprave, vidimo, da je zelo veliko načelnih pripomb, ki gredo v eno ali v drugo skrajnost, veliko manj pa je konkretnih predlogov za spremembo posameznih amandmajev, odnosno konkretnih pripomb, predlogov, da bi se razpravljalo še o drugih členih ustave, ki niso zajeti v tem osnutku ustavnih sprememb. Manj je seveda razprave s področja družbeno ekonomskih odnosov ustavnih amandmajev, več se razpravlja o vprašanju pristojnosti republik, federacije in avtonomnih pokrajin. Zanesljivo je, da je združeno delo zlasti s področja gospodarstva premalo aktivirano v te ustavne razprave. Za delovanje trga in učinkovitost upravljanja, za kar se nekako vsi verbalno zavzemamo, je združeno delo dalo še premalo konkretnih predlogov za izboljšanje ustavnih dopolnil. Vse premalo je argumentirane razprave, često so tako ali drugače razpravljalci čustveno obarvani. Razumljivo je, da je tudi razprava po republikah dokaj različna. Izražena so na splošno mnenja, da je rok za javno razpravo prekratek in bi ga bilo treba v vsakem primeru podaljšati.

Na vsak način gre za zelo pomembno zadevo, da pride do takih ustavnih dopolnil po čimbolj demokratični poti, s soglasjem vseh republik, ki bodo dale možnost, da najdemo na temelju teh dopolnil določene rešitve za izhod iz krize, čeprav je treba poudariti, da nam ustava sama ne bo rešila krize, če ne bomo sami trdim in strokovnim delom na vseh področjih pripomogli k tej rešitvi.

P. G.

V prvem trimesečju še kar ugodni izvozni rezultati

V ponedeljek, 4. t. m. je bila vsakomesečna seja kolegija glavnih direktorjev Iskrinih delovnih organizacij, ki jo je vodil predsednik PO SOZD Iskre Franc Šifkovič. V uvodu je dejal, da poslovni odbor SOZD namerava nadaljevati s prakso obiskov v tistih naših delovnih organizacijah, ki imajo določene probleme, vse to pa sodi v okvir priprave na bližnjo sejo delavskega sveta SOZD Iskra, ki bo, med drugim, dal v javno razpravo tudi nov osnutek samoupravnega združenja v SOZD Iskra.

Osrednja točka dnevnega reda seje kolegija je bilo poročilo kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra o poslovanju SOZD Iskra v letu 1987. Obširnejše poročilo je na kratko predstavil in povzel član PO Vito Osojnik, ki je zlasti poudaril, da smo lani na izvoznem področju dosegli vsekakor uspehe, medtem ko nas na drugi strani tarejo likvidnostne težave, zlasti pa je gmotno zajemanje iz gospodarstva preseglo zdaj že vse normalne meje. Obširnejše izvlečke iz poročila o poslovanju SOZD Iskra v letu 1987 objavljamo na naslednjih straneh našega glasila, zato o njem v tem poročilu ne bomo podrobneje poročali.

Potem ko so ocenili lanske letošnje poslovanje vsake posamezne naše delovne organizacije, je Janez Vipotnik na kratko poročal o letošnjem trimesečnem izvozu Iskre in povedal, da smo v obdobju januar—marec izvozili za skoraj 62 milijonov dolarjev, kar predstavlja 2% več kot smo planirali za to obdobje.

Ob koncu seje kolegija je član PO, Jože Godec še na kratko informiral navzoče o nameravani poslovodni šoli v Iskri, ki jo bodo za naše vodilne delavce organizirali v Ribnem 12. septembra letos in ponovili še 5. oktobra. Pobuda in nuja po takšni šoli je nastala iz spoznanja, da je v današnjem svetu moč uspevati samo z nenehnim obnavljanjem znanja in pridobivanjem novega, kar še zlasti velja za vodilne poslovodne delavce ne samo v Iskri, temveč v svetu povsod. Zamišljena Iskrina poslovodna šola, ki naj bi bila nekako »obvezna« za vodilne delavce v Iskri, naj bi omogočila poslovnim delavcem Iskre, da bi v zelo intenzivnem ter sodobnem ter na interaktivnem delu zasnovanem programu obnovili, poenotili in uredili lastna znanja ter izkušnje in jih obogatili z vrsto aktualnih in splošnih tem. Šola naj bi trajala (v prvih, zgoraj omenjenih izvedbah) dva krat po dva tedna in bi bila kar se da časovno in osnovno čim bolj racionalno in učinkovito izkoriščena. Kolegij direktorjev je to pobudo z odobravanjem sprejel.

Po končanem kolegiju so se sestali še tisti direktorji naših delovnih organizacij, ki se ukvarjajo z namensko proizvodnjo, namen sestanka pa je bil, da bi tudi na tem področju delovali bolj koordinirano, sistematično in na daljši rok, saj je tudi ta del proizvodnje pomemben segment Iskrine dejavnosti.

D. Ž.

Iskra Commerce, Kondenzatorji

Pogodba z Westinghausom za All film kondenzatorje

Iskra je minuli teden podpisala pogodbo z znano ameriško firmo Westinghouse o prenosu tehnologije in o tehnični asistenci za proizvodnjo močnostnih kondenzatorjev, izdelanih v All film tehniki. Z novimi kondenzatorji bo Semiška Iskra nadomestila opuščeni program, katerega proizvodnjo so ustvarili zaradi znanih problemov s PCB-jem. Nova tehnologija ne bo niti najmanj ogrožala okolja. Transfer so omogočili semiški Kondenzatorji, nadalje Iskra Commerce s pravno službo, Tržnim področjem, razviti zahod in KITS ter Služba za industrijsko lastnino in ZORIN-a.

Direktorja Iskre Commerce in Industrije kondenzatorjev Janez Vipotnik in Vladimir Zorc ter pooblaščen predstavnik ameriške firme Westinghouse Dieter H. Bausch so te dni v Ljubljani v Iskrini poslovni stavbi podpisali pogodbo o prenosu tehnologije in o tehnični asistenci za proizvodnjo močnostnih kondenzatorjev, izdelanih po All film tehniki. Po prekinitvi dela proizvodnje kondenzatorjev v Semiču zaradi znanih težav s PCB-jem, so se semiški Iskraši odločili za nakup tehnologije te znamenite ameriške firme, ki je trenutno med 30. največjim na svetu.

Kondenzatorje po tej tehnologiji izdeluje Westinghouse že nekaj let, tehnologijo samo pa vseskozi posodablja in dopolnjuje. Novi impregnat v tej All film tehniki je ekološko povsem nenevaren, tudi ni toksičen, njegova kemijska sestava pa je povsem drugačna od PCB-ja. Ta impregnat ima tudi mnogo boljše dielektrične lastnosti,

povrhu vsega so kondenzatorji, narejeni po tej tehniki, dosti manjši, potrebno je manj materiala, krajši je tudi proizvodni čas, po njih pa je v svetu tudi vse večje povpraševanje.

»Pogodba z Westinghausom bo veljavna šele po odločbi Zveznega komiteja za energetiko in industri-

jo,« je povedal izvedenec za transfer tehnologije v KITS-u Iskre Commerce Janez Pretnar. »Odločbo pričakujemo nekeje maja ali junija, 30 dni po začetku veljavnosti pa nam bo Westinghouse že poslal celotno tehnično dokumentacijo. Seveda nam bo omogočil tudi določeno asistenco v tovarni sami ter

šolanje naših strokovnjakov v ZDA.«

Nakup nove All film tehnologije ni povezan z večjo investicijo v tovarni v Semiču. Kot so ugotovili strokovnjaki Westinghousea, bodo potrebna le manjša dodatna vlaganja, na visoki ravni pa je tudi strokovna raven delavcev v Kondenzatorjih. V Semiču predvidevajo, da bo nova proizvodnja stekla že konec tega leta.

Pogodba med Iskro in Westinghausom je sklenjena za obdobje sedmih let, brez odškodnine, razen za izkoriščanje patentov, pa bodo imeli Kondenzatorji pravico uporabe te tehnologije tudi po tem obdobju.

LD

Brez specializacije ni možnosti preživetja

Sedeminštiridesetletni inženir Andrej Tavčar, pravi Kranjčan, je že sedemnajst let zaposlen v Iskri, svojo delovno kariero pa je začel kot tehnik v ljubljanskem Litostroju, potem pa je med delom diplomiral za strojnega inženirja na ljubljanski strojni fakulteti in je danes v Iskri-ERO direktor proizvodno-tehničnega področja te naše kranjske delovne organizacije. Na naše prvo vprašanje, katere so njegove delovne naloge in kakšne vrste dela opravlja na svojem delovnem področju, nam je sobesednik povedal:

»Proizvodno tehnično področje, ki ga vodim, sestavlja več dejavnosti (sektorjev): tehnologija, načrtovanje in krmljenje proizvodnje, proizvodnja in kakovost. Preden se je oblikovalo komercialno področje, je bila v našem sestavu tudi nabava in kooperacijska dejavnost.

Tako raznovrstno in prepleteno področje pa ne more delovati brez svoje strategije in taktike.

Oblikovano imamo strategijo osvajanja novih programov (letni, srednjeročni plani), v kateri smo si začrtali dva osnovna programa: vrstalniki in kotni brusilniki. To predstavlja več kot 85% realizirane proizvodnje. V preteklosti je bila stalno prisotna dilema: ali ustvarjati in proizvajati celoten program v primerjavi z velikim Boschom, ali pa se skoncentrirati s svojim znanjem, opremo, kapitalom v samo dva osnovna programa. Vedeti je potrebno, da brez specializacije ni možnosti preživetja na zahodnoevropskem trgu, kjer iztržimo večinski izvozni delež.

Do leta 1990 smo določili politiko osvajanja novih izdelkov ter tudi podali načrt fizične rasti proizvodnje. Poleg količine je podan tudi asortiman izdelkov. Fizična rast (630.000 kosov) je precej povežana s predvideno investicijo na 7.500.000 DM uvozne opreme in 12.345.000.000 din finančnih sredstev. Načrtujemo vlaganje v proizvodno opremo za nov motor in odpravljanje grl v proizvodnji. Del investicije bomo izkoristili za razvoj, kakovost, orodjarstvo in informatiko.

Prostorsko smo trenutno zelo utesnjeni posebej, če analiziramo skladišča in proizvodnjo. Razpršeni smo na več lokacij v Savski Loki skupaj z DO Kibernetiko. Skupaj z njo iščemo dolgoročno osredotočenje proizvodnje okrog ene lokacije ter prostorsko in skladiščno rešitev naših montaž, če ne drugače pa z novogradnjo. Cilj je jasen, zmanjšati prevozne, čakalne čase, povečati propustnost proizvodnje in s tem zmanjšati stroške.

Kadrov in znanj za strokovna področja ni dovolj niti za izvedbo vseh taktičnih niti strateških usmeritev, to je rak rana tudi celotne Iskre. Zato skušamo kadre z dodatnim izpopolnjevanjem uspešnejše usposobiti za delovne naloge. Za osrednje naloge oblikujemo posebne skupine, da povečamo produktivnost in učinkovitost dela. Za operacionalizacijo del v proizvodnji že nekaj časa ne zaposlujemo, kljub povečanemu proizvodnemu načrtu. Z drugimi ukrepi odpravljamo to problematiko (kooperacija,

odpravljanje dodatnih operacij, zmanjšanje izmeta, popravila, spremembe tehnologije izdelave, izločevanje ročnih del, itd.)

Kot delovna organizacija smo izvozno usmerjeni, približno 75% fizične proizvodnje je bilo prodano v tujini. Iz tega razloga smo delovno precej povezani s svetom. Zato skušamo vsakemu posamezniku na zahodnem področju vcepiti temelje za učinkovito delo v uspešnih zahodnih podjetjih ter v praksi uveljavljati naslednja načela:

- usmerjenost v skupne vrednote (vsi imamo isti cilj)
- akcijsko naravnost,
- tržno orientacijo,
- fleksibilno organizacijo,
- podjetja v podjetju,
- priložnost podjetnim,
- sproščen tok idej,
- veselje do eksperimentiranja,
- čim manj papirja in
- osredotočenje na malo ključnih dejavnikov

Če se primerjamo z zahodnimi proizvajalci glede tehnologije, ne smemo biti pretirani optimisti, prepad se veča iz dneva v dan v njihov prid. S strategijo, ki si jo postavljamo, želimo zmanjšati ta prepad in to z novo naložbo, s specializacijo proizvodnje v Kranju, s koncentracijo proizvodnje, uvajanjem avtomatizacije in fleksibilnosti v proizvodnjo.

Na področju računalniškega obvladovanja proizvodnje in poslovne informatike skupaj z DO Kibernetika načrtujemo in izvajamo projekt MAPIS, ki bi skozi več projektov faz vpeljal interaktivno delo (sproti registriranje sprememb poslovne in operativne informatike) na področje in v dejavnosti delovne organizacije.

V delovni organizaciji smo podprli projekt celovitega zagotavljanja kakovosti v poslovanju, ki ga izvaja svetovno podjetje Žavod za produktivnost iz Ljubljane. Začeli smo s poslovnikom kakovosti delovne organizacije, ki je zbir pravil za podjetje, ki deluje v mednarodnem trženju. Vzporedno izdelujejo podprojekte kot so matrika odgovornosti, razvoj in prevzem izgotovljenih izdelkov, izobraževanje in stimulacija za kakovost itd.)

Naša delovna organizacija ima dve proizvodni točki v svetu. Prva je Perles Pieterlen Švica (proizvodnja vibracijskega materiala in posebnih motorjev), druga pa v Južni Ameriki Iskra Emec Quito Ekvador (proizvodnja sestavljenih delov in montaža). Sodelovanje s tehnično tehnološke plati je zadovoljivo, problem je npr. za Iskra Emec, da

potrebuje investicijo v tehniško opremo, Iskra pa ni dovolj finančno močna, da bi to podprla. Ekvadorska zakonodaja namreč zahteva izvajanje osamosvajanja podjetja (integracijo) po dogovorjenem načrtu. Tehnološka opremljenost Iskre Emec ne dosega kakovostne ravni, ki jo zahteva sedanji čas. Strokovno znanje prenašamo prek tehnično-tehnološke dokumentacije, tehničnega izpopolnjevanja njihovih sodelavcev v Ekvadorju, ali občasno tukaj v Iskri. Veliko oddaljenost od matične tovarne skušamo odpravljati s sodobnimi komunikacijskimi zvezami (telefon, telex, telefax).

Poslovna povezava z Ekvadorjem je enosmerna (izvoz), s Švico dvosmerna (kooperacijsko sodelovanje — izmenjava izdelkov — uvoz repromateriala itd.).

Še eno pomembno področje dela je na našem področju: izdelava projektov prenosa znanja in tehnologije električnih orodij. Dosedaj smo izdelali že več projektov (npr. CEM Kitajska, El Naser Egipt itd.) Zavedati se moramo, da je ta dejavnost kot je prodaja sistemov, tovarniških postrojev, inženiring znanja, strateško pomembna in uspešni rezultati take prodaje pomenijo višek sposobnosti delovne organizacije.

Kakšne proizvodne rezultate pa nameravate doseči v letošnjem letu?

»Trenutno izpolnjujemo našo temeljno nalogo izvajanje proizvodnega plana, po dveh mesecih smo ga 100% izpolnili. Izdelali smo 83.884 kosov izdelkov različnega asortimana in 2.488.000 \$ izvoza. Tudi v marcu predvidevamo, da bomo uspešni, fizično rast bomo glede na lansko I. trimesečje povečali za cca 30%, prav tako pa tudi proizvodnjo za izvoz. Kljub temu pa ne sledimo potrebam izvoza in zato usklajujemo s tržniki potrebe s proizvodnimi možnostmi. Naš načrt v proizvodnji je povečanje produktivnosti na 105,5%, zmanjšanje prekmernega nadurnega dela na 65% lanske letošnje realizacije, tako imenovano tehnološko »čiščenje« stroškovno nesprejemljivih proizvodnih operacij. V proizvodnji načrtujemo združevanje tehnologij in po možnosti postavitev proizvodnih celic (npr. izdelava alu ohišij, zobnikov, gredi).

Ukrepi ZIS, ki so bili sprejeti lani in se izvajajo tudi v letošnjem letu: naše prodajne cene zamrznjene in povečanje surovin so posredno tudi imele učinek na potek proizvod-

Andrej Tavčar

nje. (Izsiljevanje z ustavljanjem dobav — zato iskanje cenejših dobaviteljev, ali pa sploh dobaviteljev v Jugoslaviji, ali v tujini, slabša dobavljena kakovost itd.)

Seveda moramo na zunanje ukrepe odgovoriti s svojimi notranjimi ukrepi in tako sem že prej naštel nekaj aktivnosti, ki jih izvajamo v vseh sektorjih s ciljem zmanjšati stroške (povečati obračanje skladiščnih zalog, zmanjšati nedovršeno proizvodnjo, natančno naročiti repromateriala po količini, asortimanu in roku, prav tako velja to za orodja, potrošni material, drobne investicije, vzdrževanje strojev, stavb itd.)

V časopisu delovne organizacije »Dalmacija Dugi Rat« sem našel informacijo, da z njimi dobro sodelujete.

»Res je, da s to delovno organizacijo, ki je blizu Splita, že sodelujemo od leta 1981, ko smo bili prisiljeni zaradi uvoza repromateriala izbrati partnerja, ki bi na račun prevzema naše proizvodnje prodal devize. Na ta način smo prenesli del proizvodnje točke Perles Švica, kjer prodajne cene niso prenesle visokih proizvodnih stroškov izdelave velikih kotnih brusilcev.

Podjetje Dalmacija je v preteklem času investiralo v proizvodnjo električnih orodij, ustanovilo poseben TOZD Elektromatiko, kjer imajo poleg naše proizvodnje tudi proizvodnjo za Telematiko in Delto.

Trenutno nam proizvajajo za domači trg kotne brusilke KB 206 in ostale izvedbe; za zunajni trg je še montaža v Kranju; dobavljajo tudi sete sestavnih delov za našo proizvodnjo. Mi jim dobavljamo sete motorjev in plastičnih ohišij. Trenutno imajo na našem programu zaposlenih približno 65 delavcev. V lastni proizvodnji in kooperaciji so osvojili že precej sestavnih delov, sedaj skozi naložbo načrtujejo proizvodnjo stožčastih zobnikov za navedene izdelke. Seveda smo v preteklosti skupaj dogovorno prevzemali probleme, ki so nastali pri prenašanju in prevzemanju proizvodnje. Z obojestransko angažiranostjo so se kmalu pokazali uspehi, bodisi v kakovosti izdelave, rokov dobave itd.

D. Ž.

Prvo centralo Sistema 12 postavljajo v Domžalah

Leta 1986 je bila med PTT Ljubljana in Iskro Telematiko podpisana pogodba o dobavi in namestitvi sodobne telefonske centrale Sistema 12 (tipa 12—40) v Domžalah. Pred dnevi smo obiskali gradbišče in ugotovili, da dela potekajo ugodno, obeta pa se tudi nekaj težav.

Na objektu smo srečali **Janeza Škorjanca**, namestnika vodje montaže VATC Domžale, ki nam je povedal:

»To je prva tovrstna centrala pri nas. Izdelal jo je licenčni partner Bell iz Belgije, pri prilagajanju za jugoslovansko omrežje pa so sodelovali strokovnjaki Iskre Telematike. Gre za digitalno vozliščno centralo, katere zmogljivost je 5000 naročnikov. Z Ljubljano jo bo povezoval moderni *PCM link* (vez, prek katere se prenaša pulzno-kodna modulacija). Pri kablaži imamo nekaj problemov, ki bodo najbrž povzročili majhno zamudo.

Del smo se lotili 28. januarja letos. Najprej smo pregledali dobavljeno opremo. PTT je zahtevala možnost priključitve telefonov — dvojčkov, zato smo morali na naročniška stojala vrepati (naviti na konektorje) dodatnih 5000 priključkov. V nadzorni sobi smo namestili dva prikazovalnika s printerji in glavno kontrolno ploščo. Vzporedno sta potekala montaža napajalnih naprav in kabliranje.

Stojala so skoraj v celoti opremljena že v Belgiji, mi pa smo po specifikacijah vstavili še naročniške in nekatere druge plošče. V veliko pomoč nam je bil nadzornik **Karel Baeyens** iz firme Bell, posebno pri urejanju dokumentacije.

Preskušanje strojne opreme bo te dni končano. Na vrsti je testiranje programske opreme, kjer bo verjetno več dela. Poleg tega je za priključitev digitalne centrale na obstoječe analogno omrežje potrebno vzpostaviti digitalno-analogno konverzijo; v ta namen bomo montirali ustrezne pretvornike.

Sistem 12 je digitalen, programsko krmiljen sistem za prenos govora in podatkov. Načrtovan je tako, da omogoča vse običajne telefonske storitve, hkrati pa tudi komunikacijo med različnimi računalniškimi sistemi in terminali. Vanj so vgrajena sodobna mikroelektronska

vezja, kar zagotavlja veliko zanesljivost in majhno porabo energije. Postavitev take centrale zahteva tudi bistveno manj prostora. Seveda pa bo na domžalskem območju potrebno modernizirati obstoječe končne centrale in razširiti zmogljivost prenosnih sistemov.

Ivan Fink, svetovalec glavnega direktorja Iskre Telematike: »Danes v svetu obratuje že 1200 central Sistema 12, kar skupno znesne okrog 5 milijonov priključkov. Sistem se je doslej uveljavil v petnajstih državah, na primer v Belgiji, Norveški, Nemčiji, Koreji, Turčiji, Kitajski itd. Začetne težave, ki so nastale zaradi prehoda z verzije ALIC v ELC, so torej uspešno odpravljene. Želimo si, da bi tudi centrale iz naše proizvodnje čimprej prišle na tržišče.«

Znano je, da se pri formalnem potrjevanju in-

Janez Škorjanc

vesticijskega projekta »Javni digitalni telefonski sistemi«, kamor sodi tudi Sistem 12, še vedno zatika. Trenutni položaj nam je predstavil **Rudi Benedik**, vodja investicijske službe Iskre Telematike:

»Praktično smo pridobili vso potrebno družbeno verifikacijo za prijavo investicije, pri čemer mislim predvsem na pozitivna mnenja Republiške komisije za oceno investicij, Inštituta za eko-

Gradnja digitalne centrale v Domžalah.

nomiko investicij, bančnega konzorcija in SOZD Iskra. Dokumentacija je že pripravljena.

Glavni vzrok, da investicije še nismo prijavili pa je po mojem mnenju: v skladu z zakonom mora investitor imeti pozitiven obrazec OBS, kar — po domače povedano — pomeni presežek kvalitetnih virov denarja nad obratnimi sredstvi. Kot je bilo že velikokrat poudarjeno, mi tega denarja nimamo, zato tudi ne izpolnjujemo zakonskih določil.

Upamo, da bomo problem ob pomoči širše družbene skupnosti čimprej rešili. Poudariti moram namreč, da je trenutno naš največji sovražnik čas, kajti z vsakim izgubljenim dnevom se investicija realno zmanjšuje, saj je nominalna vrednost 41,9 milijarde din omejena.

Prepričan sem, da bomo investicijo uspešno izvedli v letošnjem letu, če jo bomo prijavili v tem mesecu (marchu).«

Besedilo in foto:
Kazimir Mohar

Delta in ERO na Alpe-Adriji

Na nedavnem sejmu Alpe-Adrija v Ljubljani sta iz Iskre sodelovala Delta in ERO

Potem ko je bila Iskrina kranjska Tovarna električnih ročnih orodij vrsto let edini Iskrin predstavnik na sejmu Alpe-Adrija, se ji je letos pridružila tudi Delta. Prikazala je možnost povezav računalnikov Triglav z mikroročunalniki in terminali ter računalniško voden grafoskop. Predstavitev programske opreme sta sestavljala grafični paket za izris statističnih funkcij z vključenim grafičnim editorjem ter paket publicistične dejavnosti.

Kranjski ERO se je na sejmu predstavil s celotnim programom, poudarek pa je dal novim izdelkom, predvsem tistim iz baterijskega programa. Na izredno lepo urejeni stojnici, ki so jo zasnovali in postavili strokovnjaki iz Marketinga Iskre Commerce, so se številni obiskovalci najbolj zanimali za stabilne nihajne žage, skobeljnik, verižne žage, mini garnituro, transformatorski spajkalnik ter baterijski vrtalnik in izvijalnik.

LD

Šesto zasedanje delovne skupine SEV na Bledu

V okviru biroja SEV — »Sredstva za avtomatizacijo in sistemi za krmiljenje v industriji« deluje več delovnih skupin, med katerimi je tudi skupina za razvoj in proizvodnjo merilnih dajalnikov in tipal za CNC krmilne stroje in robote. V omenjeno skupino so iz dežel SEV vključeni številni znanstveni inštituti in podjetja, ki v okviru svoje razvojno-raziskovalne, ali proizvodne dejavnosti pokrivajo omenjeno področje. Med njimi je tudi delovna organizacija Iskra—Avtomatika kot edina delovna organizacija iz Jugoslavije. Delovna skupina se sestaja

dvakrat na leto in sicer izmenično v državah, članicah skupine.

Letošnje zasedanje, katerega organizacijo in izvedbo je prevzela naša delovna organizacija, je potekalo od 22. do 25. marca na Bledu. Poleg strokovnjakov Iskrine delovne organizacije so se šestega zasedanja udeležili še predstavniki inštitutov in proizvodnih organizacij iz: Sovjetske zveze, Češkoslovaške, Poljske, Romunije in Nemške demokratične republike. Tovrstna zasedanja so namenjena predvsem pripravi in uskla-

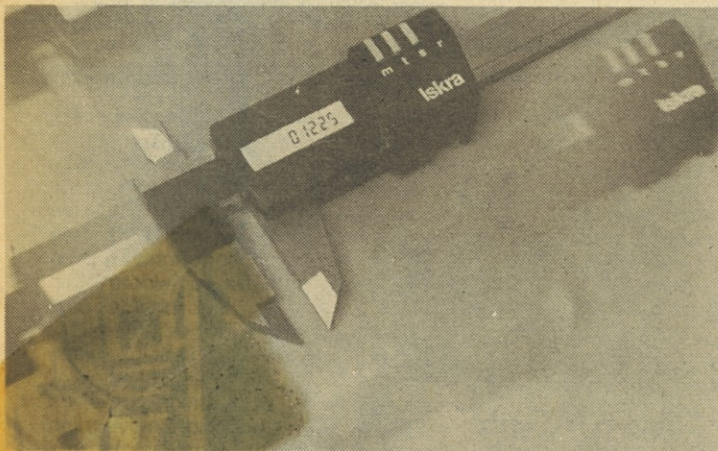
jevanju programa dela, tako s strani znanstveno-tehničnega, kot tudi ekonomskega pristopa, ugotavljajo se proizvodne zmožljivosti vpeljanih programov, usklajujejo se tehnične karakteristike izdelkov, vse več pozornosti pa je posvečeno dogovorom o odpravljanju programskih prekrivanj in nenazadnje se predstavniki med seboj seznanijo tudi z najnovejšimi dosežki na področju razvoja.

V okviru štiridnevnega programa je služba za marketing delovne organizacije Avtomatika na priročnem razstavnem prostoru prikazala tudi nekaj izdelkov za merjenje in kontrolo iz proizvodnega programa TOZD Elementi za avtomatizacijo: elektronsko kljunasto merilo TGK, elektronsko višinsko merilo TGV, program linearnih TGM in rotacijskih TGD inkrementnih dajalnikov, ročni dajalnik

TGR-30, digitalni komparator TGD ter enoosni kazalnik pozicije NP-100. Predstavljeni eksponati so med udeleženci zasedanja vzbudili precejšnje zanimanje tako, da so jih naši marketinški skrbniki komaj zadržali doma.

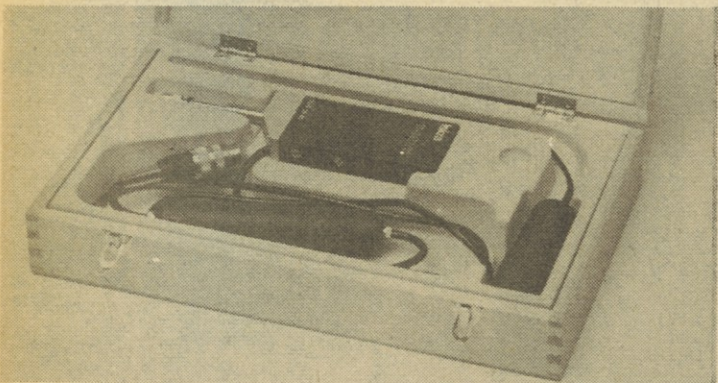
Tudi sicer lahko marketingu in strokovnim sodelavcem v Avtomatiki, kakor tudi vodstvu TOZD Tela izrečemo vso pohvalo. Priprave, organizacija in izvedba posvetovanja so izpolnila strokovna pričevanja. Zadovaljni pa so bili tudi udeleženci, saj je protokolarni del dopolnjevala tudi prijetna turistična ponudba ogleda Bleda in njegove najbližje okolice, Vogla in Bohinja, za kar gre zahvala tudi turističnemu društvu Bled, hotelu Golf in ostalim, ki so pokazali interes za razvijanje tovrstne ponudbe.

Š. D.

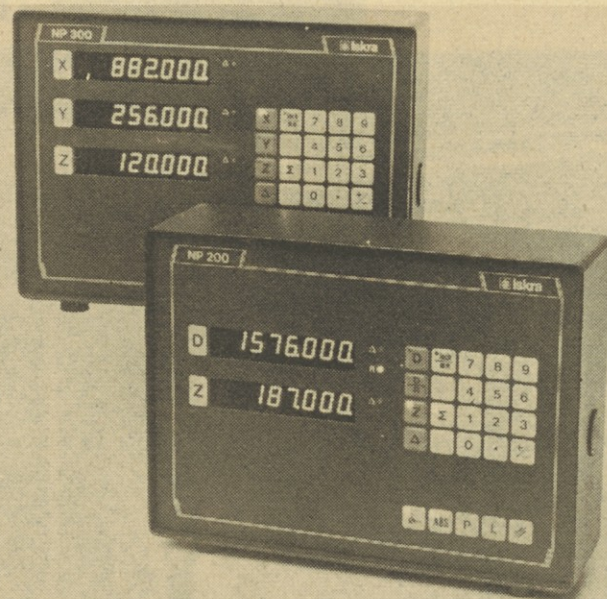
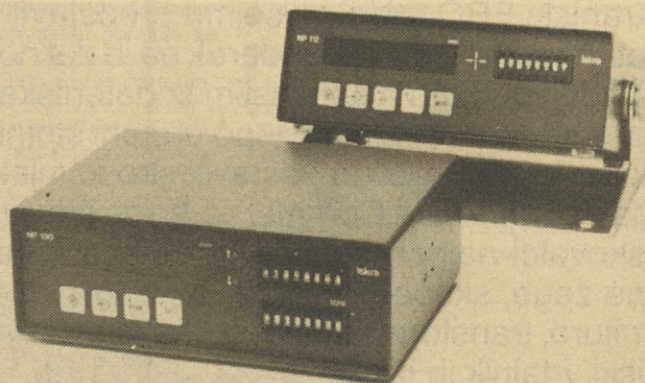
Za precizno elektronsko merjenje:
KLJUNASTO MERILO TGK

- merilna dolžina 150 mm (6 inch)
- razločljivost 0.01 mm (0.0005 inch)
- natančnost 0.03 mm (0.001 inch)
- maksimalna hitrost pomika 200 mm/s
- napajanje 2 x 1.55 V baterija
- možno notranje in zunanje merjenje
- merjenje tolerančnih območij
- vgrajen pomnilnik za merjenje $\left(\frac{a+b}{2}\right)$
- možna direktna povezava z računalnikom

Za natančno elektronsko primerjalno merjenje dimenzij:

DIGITALNI KOMPARATOR		TGD-25.01	TGD-25.10
— merilna dolžina	mm	25	25
— razločljivost	mm	0,001	0,01
— natančnost pri 20°C	mm	0,003	0,01
— maksimalna hitrost pomika	m/min	10	40
- Digitalni komparator je možno povezati z merilnikom pozicije NP 37, ali z računalnikom
  - ustrezen za uporabo pri zahtevah natančnega pozicioniranja

Za merjenje in prikazovanje izmerjenih rezultatov in pozicije na obdelovalnih strojih in v procesni industriji:

- NUMERIČNI KAZALNIKI POZICIJE NP
- enoosna izvedba NP 37, NP 38, NP 100, NP 112, NP 120, NP 130
  - dvoosna izvedba NP 200, NP 210, NP 201
  - troosna izvedba NP 300, NP 310
  - enostavna povezava z inkrementnimi linearnimi TGM, ali rotacijskimi TGR dajalniki
  - enostavna prilagoditev uporabniku
  - širok izbor funkcij
  - vnos strojnih parametrov prek tipkovnice

Avtomatika podpisala pogodbo za modernizacijo železniškega prometa na Kubi

V prvih mesecih letošnje- ga leta, točneje 23. februarja je bila v prostorih Centra sistemov za avtomatizacijo delovne organizacije Iskra — Avtomatika, podpisana pogodba, v okviru katere je omenjena delovna organizacija prevzela naročilo za izvedbo modernizacije železniškega prometa na Kubi, v vrednosti 5.722.422 GBP (angleški funti). Pogodbo so podpisali, v imenu Iskra—Commerce — Peter Virnik, direktor tržnega področja dežel v razvoju, Iskra Avtomatike Rudi Pirc, glavni direktor in Elias. J. Calatayud kot zastopnik naročnika, Importadora y exportadora de infraestructura.

Prvi stiki med Iskra Avtomatiko in kubanskimi železnicami segajo v začetek 1987. leta, ko so bili opravljeni prvi dogovori o izdelavi več ponudb za različne sisteme. V avgustu istega leta je sledil obisk kubanske državne delegacije v

Jugoslaviji, vključno z obiskom v celovni organizaciji Avtomatiki. Rezultat tega obiska je bila v oktobru definirana projektna vloga, v novembru pa smo prejeli že uradno ponudbo. Ob zaključku leta pa so bile definirane že tehnične specifikacije ter komercialni obseg projekta, vključno s cenami. Iskra Avtomatika se je z omenjenim poslom vključila v kreditni sporazum, ki je bil podpisan med Banco Nacional de Cuba in Udruženjo banko Hrvatske kot nosilke, prek katere je Jugoslavija odobrila Kubi kredit v višini 200 mio dolarjev.

Predmet pogodbe zajema dva sklopa sistemske ponudbe, vključno s tehnično dokumentacijo projekta, delovno opremo, orodji, instrumenti in materiali, nadzor nad montažo, storitve v obliki tehnične pomoči in usposobitev za sisteme signalizacije in komunikacij železnice na Kubi.

Podrobneje:

1. dobavo opreme za sisteme signalizacije, centralnega vodenja in varnosti za:

— postaje: Granada, Vibora in Enlace del Gas, vključno z Luyano (vozišče Havana) in

2. dobavo opreme za sisteme telekomunikacij

— za vozišče Havana

— in odsek Camilo Cienfuegos. Pogodbeni rok za izdobavo opreme je 24. mesecev od dne podpisa pogodbe, v 1991. letu pa je predviden zaključek projekta in zagon.

Kako pomembna je za kubansko gospodarstvo modernizacija železniškega prometa, dovolj zgovorno povedo že naslednji podatki.

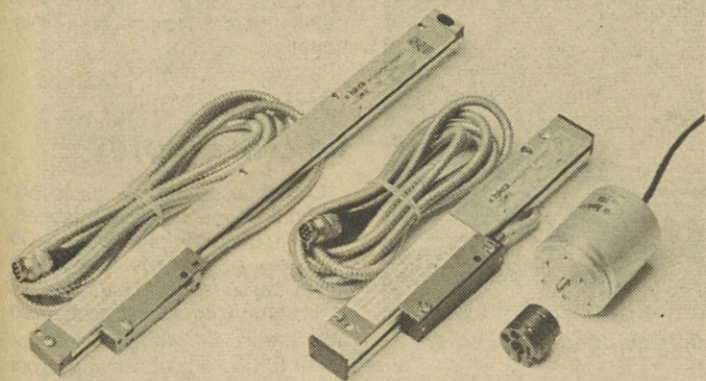
Tudi Kubo niso obšli naraščajoči, gospodarski problemi, ki danes tarejo večino držav. Če temu dodamo še neugodne klimatske razmere — divjanje hurikana Kate, potem je razumljivo, da gospodarska gibanja nihajo in, da morejo biti perspektive razvoja postavljene na trdne, od omenjenih dejavnikov čim manj odvisne nosilce. Osnovo kmetijskega sektorja te otočne države predstavlja gojenje sladkornega trsa in pridelava sladkorja, ki ga izvažajo na Japonsko, Kitajsko v Evropo in Kanado. K temu lahko prištejemo še proizvodnjo nafte, niklja, kave in turizem kot eno najbolj donosnih panog. Površina države se razteza na 110.922 km², po katerih je razporejeno železniško omrežje v dolžini 9000 km prog za transport sladkornega trsa in 5000

km centralnih prog. Vendar pa se transport na tem omrežju odvija brez nekega centralnega sistema, brez avtomatskega vodenja in povezovanja. Opremljenosti praktično ni: vse kretnice so mehanske, signalov ni, za vodenje prometa uporabljajo telefonske zveze s postajami. Odločitev Ministrstva sveta Fidel Castro, oz. ministrstva za transport, da pričnejo z modernizacijo prometa, bo vsekakor imela pozitivne učinke za razvoj gospodarstva, Iskra, oz. Avtomatika pa na ta način razširja svojo sistemsko ponudbo še na eno konvertibilno področje.

Š. D.

Opravičilo

Vsem bralcem glasila Iskra se opravičujemo zaradi časovnega odmika objavljenih prispevkov. Do zamude je prišlo zaradi priprave in izvedbe obiska generalnega sekretarja CK ZK SZ Mihaela Gorbačova v Iskra — Avtomatiki.

Za precizna merjenja dolžin, kotov in pozicioniranja na obdelovalnih strojih in merilno regulacijskih sistemih v industriji

LINEARNI INKREMENTNI DAJALNIKI TGM 0111, TGM 0113

- napajalna napetost +5 V, +12 V, +12 V
- standardne merilne dolžine od 170 do 2200 mm
- sinusni (TGM 0113) ali pravokotni (TGM 0111) izhodni signali
- razločljivost 0.001, 0.002, 0.005 in 0.01 mm
- natančnost $\pm 3 \mu\text{m}$, $\pm 5 \mu\text{m}$, $\pm 10 \mu\text{m}$

ROTACIJSKI INKREMENTNI DAJALNIKI STANDARDNI TGR 11, ROBUSTNI TGR 10

- napajalna napetost +5 V, +12 V
- pravokotni izhodni signali
- maksimalno število črtic »Z« za merilni plošči do 2500 čr/360°
- optoelektrični princip delovanja
- enostavna montaža in prigradnja
- izvedba prilagojena zahtevam delovanja v industrijskem okolju

Iskra

Iskra-Industrija za avtomatiko Ljubljana, n. sub. o.

Delovna skupnost za skupne zadeve
Ljubljana, Stegne 15 b

Na podlagi sklepa delavskega sveta Iskre — Industrije za avtomatiko, Delovne skupnosti za skupne zadeve, Ljubljana, Stegne 15 b, z dne 24. 3. 1988, o odprodaji dveh kamp prikolic, objavljamo

licitacijo

za prodajo osnovnih sredstev dveh kamp prikolic, kot sledi:

- kamp prikolica ADRIA-YU 310, inv. št. 10463, leto izdelave 1985, izklicna cena 1.500.000 din, locirana v avtokampu Bjela Uvala pri Poreču
- kamp prikolica ADRIA 450 »O«, inv. št. 10190, leto izdelave 1982, izklicna cena 2.000.000 din, locirana v avtokampu Zagori v Novem Vinodolskem.

Licitacija navedenih osnovnih sredstev bo v prostorih DO ISKRA-AVTOMATIKA, Delovne skupnosti za skupne zadeve, Ljubljana, Stegne 15 b, v službi za družbeni standard, objekt D, III. nadstropje, in sicer v ponedeljek, dne 18. 4. 1988 ob 9.

Osnovni sredstvi, ki sta predmet licitacije, se nahajata v zgoraj navedenih kampih, kjer sta dostopni za ogled vsem interesentom.

Na licitaciji nastopajo enakopravno polnoletne fizične in družbeno-pravne osebe, s tem, da morajo pred pričetkom licitacije plačati 10% varščino od izklicne cene in sicer v gotovini v službi za družbeni standard.

Kupec, ki izlicitira osnovno sredstvo, ga mora prevzeti in plačati v 15-dneh, sicer varščina zapade, osnovno sredstvo pa se prodaja na naslednji licitaciji.

Prodaja bo po načelu »ogledano, plačano, prodano«. Poznejših reklamacij ne upoštevamo.

Fizične osebe morajo plačati ustrezni prometni davek.

Svetovni prikaz lepote, komforta kvalitete

Jugoslavija, Italija, Madžarska, Romunija, Avstrija, Švica, obe Nemčiji, Poljska, Francija, Švedska, Nizozemska, ZDA, Velika Britanija, Japonska, Sovjetska zveza, Indija, Danska, Češkoslovaška, Belgija in Irska, to so države, ki so se z najnovejšimi dosežki na področju osebnih avtomobilov, kamionov, avtobusov, specialnih vozil, motornih koles in spremljajoče avtomobilske industrije predstavile na letošnjem 27. mednarodnem salonu avtomobilov, ki so ga zaprli minulo nedeljo, 3. aprila v našem glavnem mestu. Na salonu, ki si ga je ogledalo več sto tisoč ljudi, je sodelovala in se uspešno predstavila tudi Iskra.

Iskra v središču pozornosti

Preden se sprehodimo med lepote na štirih kolesih, izredno mehkih in nadvse prijetnih oblik in linij, se nekoliko dlje pomudimo pri razstavnem prostoru Iskre, kjer je seveda prevladovala novogoriška Avtoelektrika, saj igra eno izmed vodilnih vlog v avtomobilski industriji. Iskrin razstaveni prostor, bil je v eni izmed hal, kjer so razstavljali proizvajalci spremljajoče avtomobilske industrije, je bil izredno lepo postavljen, pregleden, arhitektonsko uspešno rešen in ustrezen za dovolj razkošen sprejem strank, poslovnih partnerjev, kooperantov in vseh drugih kupcev, zainteresiranih za Iskrine izdelke. Zasluge za to imajo seveda strokovnjaki Iskre Marketing, ki zaslužijo res pohvalo za prijetno postavitve in ureditev prostora.

Tudi najti ga ni bilo težko. Zunaj pred halo je viselo šest krat tri metre veliko modro platno z napisom: »Znanje za bodočnost« in označba, kje dobiti Iskro. Poleg Avtoelektrike, ki je pod napisom »Iskra v avtomobilskih največjih evropskih proizva-

jalcev« razstavljala skoraj ves svoj program, so bile tu še kranjska Kibernetika s testerjem zaganjalnikov in kontrole žarometov, ERO z ročnimi orodji, ki jih uporabljajo v servisnih delavnicah, Široka potrošnja, tovarna anten Vrhnika je razstavila 18 vrst anten, med njimi tudi elektronsko za pritrditev na prednjo, ali zadnjo šipo avtomobila, ZMAJ je razstavil baterije in blis-

Na pogovore o prodaji Iskrinih izdelkov so prišli celo komercialisti iz Egipta.

Iskrin razstaveni prostor so si ogledali tudi glavni direktor Avtoelektrike Robert Žerjal (desno), njegov pomočnik Josip Pavlič (levo) ter Radovan Čolić, pomočnik direktorja komerciale DMB Beograd. V ozadju vodja Iskrinega razstavnega prostora Mile Škorić.

kalke, Merilna elektronika Horjul pa instrumente in nov preizkuševalnik akumulatorjev ter nov coinfra merilnik izpušnih plinov. »Iskra v najbolje opremljenih mehaničnih delavnicah«, se je bohotil svetleč napis nad temi razstavljenimi eksponati.

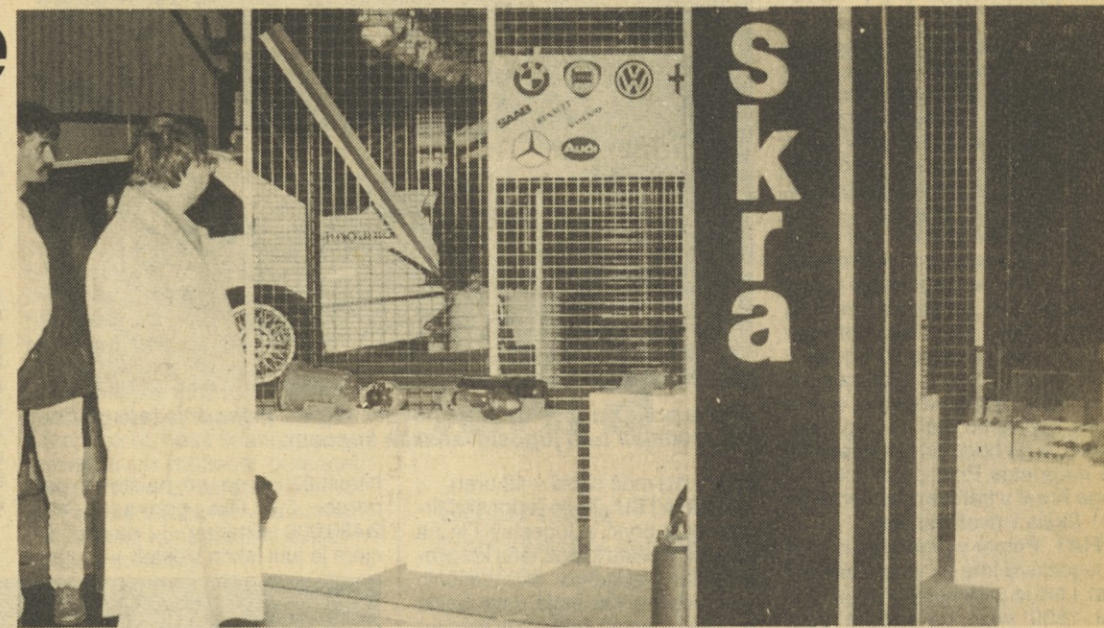
Obisk celo iz Egipta

Odveč je poudarjati, da je bilo vse dni sejma ob in razstavnem prostoru Iskre izjemno živahno. Ob njem so se zadrževali pretežno mladi, saj so res imeli kaj videti. Tu je bil namreč atraktivno razstavljen nov, izredno lep dirkalni rally avtomobil BMW, ki ga bo v tej sezoni

Beograjski salon avtomobilov je obiskal tudi predsednik srbskega izvršnega sveta Desimir Jevtić in si z zanimanjem ogledal svetovne in domače dosežke v avtomobilski industriji. Na razstavnem prostoru Crvene zastave je med razgovori podprl predlog našega največjega giganta, naj bi avtomobile nad 1300 kubikov oprostili davka na luksus. Če bo ta predlog osvojen, bo »Jugo Florida« cenejša za celih 10%. To pa se bo pri dveh starih milijardah že kar poznalo...

vozil na rally dirkah priznani primorski rally tekmovalac, hkrati pa pomeni reklamno potezo in dokaz tesnega poslovnega sodelovanja med Iskro Avtoelektriko in nekaterimi drugimi priznanimi slovenskimi firmami s tem nemškim avtomobilskim gigantom. Še posebej dobrodošel pa je prav za Avtoelektriko, saj bo na njem testirala svoje izdelke.

Drugače pa je bilo seveda na

Strokovnjaki Iskre Marketing so tudi letos izredno lepo uredili Iskrin razstaveni prostor na beograjskem salonu avtomobilov.

ograd, Jugoprevoz Čačak, Avtomontaža Skopje, Agrooprema Beograd in mnogi drugi. S temi strankami so potekali konkretni razgovori o prodaji in dobavi Iskrinih izdelkov, kar velja tudi za mnoge predstavnike delovnih organizacij: Crvena zastava Kragujevac, 21. maj Beograd, DMB Beograd, IMR Rakovica, itd. Naš sogovornik je še povedal, da je založenost s pro-

spekti dobra, da pa pogreša propagandni material in tehnična navodila za najnovejšo izdelke, kot na primer elektronski vžig.

Posebno poglavje so tuji poslovni partnerji, ki jih tudi ni bilo malo na razgovorih v Iskrinem prostoru. Naj omenimo tu tudi predstavnike daljnega Egipta, s katerimi so tekli pogovori o prodaji izdelkov za več stotisoč dolarjev letno v to afriško

državo. Tu so bili tudi Angleži, predstavniki iz Sovjetske zveze in mnogi drugi. Skratka pisana paleta domačih in tujih »biznismenov«.

V trenutku, ko to poročamo, je sicer še nekoliko prezgodaj za končno oceno, vsekakor pa ne bomo nič zgrešili, če napišemo — izredno uspešna predstavitev in nastop Iskre na avtomobilskem sejmu v Beogradu.

V središču pozornosti je bil tudi Zaporozec, povsem nove oblike in lepih linij.

Izredno lepega malčka Cuore je razstavljala japonska firma Daihatsu. Pri nas ga je že moč naročiti, stane pa (preračunano) 13 milijonov dinarjev.

Iskrin razstaveni prostor je bil vse dni sejma v znamenju obiska poslovnežev, razgovorov in sklepanju pogodb.

Pred halo, kjer je razstavljala Iskra je bil velik plav transparent, ki je obiskovalce sejma usmerjal k razstavnemu prostoru Iskre.

Beograjski salon avtomobilov je odprl predsednik skupščine mesta Beograd Aleksander Bakočević. Okrog 13. se je za deset minut ustavil tudi na razstavnem prostoru Iskre in si ogledal, kaj Iskra razstavlja ter se zanimal, kakšno je povezovanje industrije s prometnimi organizacijami. O vsem ga je podrobno seznanil najodgovornejši mož Iskrinega prostora Mile Škorić. V spremstvu visokega gosta je bil tudi bivši pomočnik zveznega sekretarja za zunanjo trgovino Unković, ki prav po tej liniji dobro pozna Iskro, predvsem po njenih izvoznih rezultatih.

Tudi v mraku je bleščalo

Praktično nemogoče je skozi to skromno reportažo predstaviti vse tiste, zvezde in zvezdice na štirih kolesih, ki so jih predstavili doma prav vsi svetovni proizvajalci avtomobilov. To je bila res prava paša za oči, vendar s kančkom pelina v kozarčku, kako zelo zelo globoko je potrebno seči v žep tistemu, ki

(Dalje na 12. strani)

Beograjski salon avtomobilov

(Nadaljevanje z 11. strani)

namerava postati lastnik tega, ali onega lepota. Pa vendar! Sprehodili smo se skozi ogromne hale, kjer je celo v mraku bleščalo od razstavljene pločevine raznih barv, idealnih oblik in aerodinamičnih linij. Človeka je preveval občutek, kot da je že v 21. stoletju.

CRVENA ZASTAVA. Kar okrog osem tisoč kvadratnih metrov površine je imel ta kragujevski gigant na razpolago, da je prikazal svoj program, kjer pa ni bilo bistvene novosti. Jugo Florido, ki bo šla v redno proizvodnjo 2. oktobra letos smo videli že lani na sejmu, enako lahko zapišemo tudi za Jugo Kabriolet, ki ga bodo pričeli izdelovati 25. maja letos. Prvič pa so prikazali Jugo Koral v treh verzijah ter Jugo 101 Skala v dveh verzijah.

FIAT. Primat v prodaji tujih vozil v Jugoslaviji ima še vedno torinski Fiat. Lani je prek konsignacije prodal 1600 vozil na našem trgu, največ seveda popularnih UNO. Tudi letos smo videli obiskovalci sejma Uno 45, Uno 60, Uno Turbo, Y 10 Fire LX, Prismo 1,6 in novost — Fiat Tipo DGT. Ta res lep model bo za jugoslovanske kupce na voljo prihodnje leto, za ceno pa nismo mogli izvedeti. Bo pa veliko dražji od Fiata UNO 45 fire, ki stane — preračunano prek sedem milijonov lir ter davki in carina 16.872.861 dinarjev. Prav te dni je Fiat naredil trimilijonto vozilo tipa UNO.

MAZDA. Po približno dvajsetih letih je spet stekla prodaja vozil Mazda na našem tržišču. Na voljo bo letos približno 500 izredno lepih avtomobilov dveh tipov in sicer Hatchback s petimi in Sedan s štirimi vrati. Cena prvega je okrog 17 milijonov (z vsemi davki in carino) in drugega 16 milijonov. Zanimivo pri Mazdi je vsekakor to, da je poslala v Jugoslavijo prav vse rezervne dele in to preden so sploh pričeli s prodajo avtomobilov. Zastopnik Mazde je zatrdil, da bo re-

Fiat je prikazal tudi letošnjo novost »Tipo«. Prihodnje leto ga bodo prodajali tudi jugoslovanskim kupcem.

zervni del moč dobiti v 48 urah.

DAIHATSU. To je japonska firma, letos prvič v Jugoslaviji in na salonu. V svetu je poznana kot proizvajalka izključno ekonomičnih avtomobilov. Od maja dalje bosta po naših cestah vozila dva tipa avtomobila te firme, saj že sprejemajo vplačila, njen zastopnik pa je mariborska Jeklotehna. Za model Scharrade turbo diesel s tisoč kubiki in s 3,5 litrsko porabo na sto kilometrov je treba odšteti 20 milijonov, za mode Cuore pa 13 milijonov. Daihatsu naredi 880 tisoč raznih avtomobilov letno, v Crveni zastavi na primer pa planirajo za letos 237 tisoč avtomobilov.

ZAPOROŽEC. Vsi, ki smo si ogledali novega zaporožca, smo bili presenečeni. Nadeli so mu povsem novo, lepo in privlačno, lahko bi rekli »pražnjo obleko«. Izvedeli smo tudi, da ima povsem nov motor, na katerem so delali sovjetski strokovnjaki polnih osem let, je pa 1091 kubičen. Pri hitrosti 90 km na uro porabi 4,6 litra goriva. Prodajati ga bodo začeli septembra, cena pa bo znana šele takrat.

TOMOS. Novost in sploh največ zanimanja na Tomosovem prostoru je vzbujal nov CTX 80. Sodobno motorno kolo razvije maksimalno

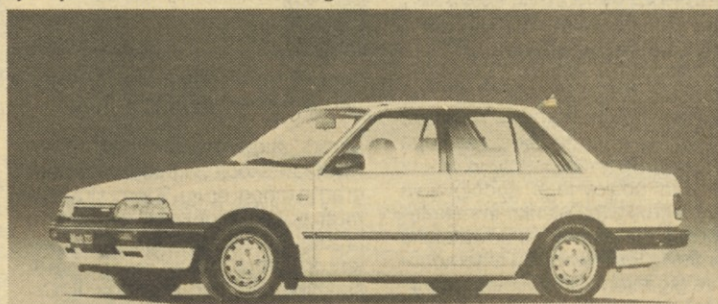
hitrost 83 km na uro, na sto km pa porabi 3,3 litra goriva. Cena 2.480.000 dinarjev + davek. V njem je tudi Iskrin izdelek — mag-

netni vžigalnik in nova, suha vžigalna tuljava iz proizvodnega programa toliminske Iskre.

KAWASAKI. Ko smo že pri motornih kolesih, omenimo še najhitrejši, serijsko narejen motor na svetu. To je Kawasaki 2 x 10, tisoč kubičen. Z njim je moč drveti kar 270 km na uro, ko pa smo vprašali za ceno, smo skoraj zlezli skupaj: nekaj manj kot dve stari milijardi!

Naj bo dovolj, če zaradi drugega ne pa vsaj zaradi cen. Res so astronomske, po drugi strani pa je skoraj nerazumljivo, da kljub vsemu še in še traja avtomobilska lakota na našem tržišču. Če pa bo šlo tako naprej, tu mislimo seveda spet na cene in naše plače, ne bo dolgo, ko bodo časopisi polni reklam za to, ali ono zvezdo na štirih kolesih.

Tekst in fotografije:
Marko Rakušček

Po dvajsetih letih odsotnosti je prišla japonska Mazda ponovno na jugoslovansko tržišče. Na našem posnetku je model Sedan.

Tomos gre v korak s časom. Na letošnjem sejmu je predstavil novost, 80 kubični CTX 80.

Vse dni sejma je stregla gostom Iskrinega prostora prikupna »domačica« Beograjčanka Snežana. Za trenutek je zapustila »delovno mesto« in takole pozirala na avtu BMW pred fotografskim aparatom.

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik
Vladimir Logar

Ponovno generalni direktor

Marca 1970. leta je bil naš sogovornik znova imenovan za generalnega direktorja takratnega Združenega podjetja Iskra Kranj. Ob tej priložnosti se je takrat zahvalil za izkazano zaupanje z naslednjimi besedami:

»Menim, da to priznanje velja tudi mojim sodelavcem v združenem podjetju in priznanje vsem službam, ki so sedaj delale na razvoju našega podjetja.

Predvsem je važno, kakšna je perspektiva ISKRE, kakšni so naši cilji v prihodnjih letih. V tem času smo uspeli ustvariti zaupanje v združeno podjetje ne samo znotraj organizacij v sestavi ZP, temveč tudi pri družbeno-političnih organizacijah SRS in zlasti, kar je važno, zaupanje pri bančnih hišah v Sloveniji in Hrvaški.

Menim, da bi morala ekspanzija Iskre predvsem bazirati na tržnem, finančnem in kadrovskem konceptu. Akceptiranje tržnega koncepta je za naše bodoče poslovanje zelo važno, kajti za Iskro mora biti trg arbiter, ki pove, kaj in v kakšnih količinah naj se proizvaja in kakšne naj bodo cene izdelkom. Osnovna baza za realizacijo tega koncepta je predvsem v organizaciji Iskra Commerce, ki združuje v sebi vse tržne funkcije. Sodim, da je v prihodnjih letih ocena tržne situacije za naše podjetje ugodna.

Finančni koncept — princip likvidnosti podjetja, naj omogoča obstoj in rast proizvodnje in ekspanzijo našega podjetja. Mislim, da bi morali z lastnimi sredstvi, ki jih moramo ustvariti z lastno akumulacijo in z bančnimi sredstvi, ustvariti finančno moč za nadaljnjo rast.

V prihodnjih letih se predvideva tudi povečanje investicij v različnih naših organizacijah. Nekatere so že v teku, za druge pa se pripravljajo elaborati za nadaljnje financiranje investicij. Na tem področju obstaja še nova kvaliteta, to je kvaliteta vlaganja tujega kapitala, s čemer bi prišli s proizvodnjo na svetovno raven v kvaliteti, racionalni organizaciji in proizvodnih stroških. Moč Iskre bi bila zlasti v koncentraciji finančnih sredstev na nivoju ZP, s čemer bi bila dana hitrejša in učinkovitejša možnost posredovanja pri nekaterih organizacijah. Čimvečja bo naša finančna moč, temvečja bo možnost pomagati tovarnam, ki bi zaradi tržnih nihanj prišle v težave. V ta namen bi bilo treba koncentrirati večja finančna sredstva.

Tretji koncept, ki je zelo važen, je kadrovskega koncepta oz. vprašanje kadrovske politike v ZP. Z decentralizacijo Iskre smo v veliki meri zanemarili kadrovske politike in s tem, da bi morali v prihodnjem obdobju posvetiti več pozornosti kadrovski politiki, ki naj se koordinira na nivoju ZP. Če ne bomo imeli kadrov, ne bomo dosegli ciljev, ki jih postavljamo z našo poslovno politiko.

Ko ocenjujem poslovanje ZP, smatram, da je oblika združene-ga podjetja primerna; saj je dala vrsto pozitivnih rezultatov. Razvoj zadnjih let kaže, da je bila pri posameznih organizacijah ustvarjena velika pobuda pri reševanju njihovih problemov na področju komercialne, proizvodne ali pa razvoja. To politiko moramo nadaljevati s tem, da nekatere institucije zboljšamo v okviru ZP, zlasti, da koordiniramo nekatera področja. Investicijska in programska politika bi morala biti maksimalno koordinirana; novi statut mora določene predloge v tem smislu vsebovati.

Naš cilj je, da bi Iskra postala veliko in učinkovito podjetje, ne samo v jugoslovanskih mejah, temveč celo v Srednji Evropi — to je cilj, za katerega se moramo boriti. Formirati moramo tak potencial proizvodnje na področju elektronske industrije, da bo omogočil racionalno proizvodnjo. S tem bi omogočili konkurenčno sposobnost na domačem in tujem trgu. Mislim, da moramo ustvariti v naših organizacijah tako akumulacijo, ki bo omogočala take osebne dohodke, da bi se približali prvi polovici OD v industriji Slovenije ali pa vrhu, poleg tega pa tako akumulacijo, da bo v stanju učinkovito prispevati k financiranju že omenjene ekspanzije Iskre.

Ko smo razpravljali o kandidaturi, sem komisiji dal nekatere pogoje. Bili so splošnega značaja: predlagal sem, da bi bil odnos organizacij do reševanja nekaterih problemov, ki se vlečejo že vrsto let — aktivnejši. Apeliral bi,

da tudi vi v okviru svojih možnosti vplivate na hitrejša reševanja težav, potreben je aktivnejši odnos do likvidacije starih obveznosti in do nekaterih institucij (ERC). Treba je več spoštovanja dogovorov med organizacijami in združenim podjetjem.

Na koncu bi še rekel, da ima-

mo izdelano precej jasno perspektivo razvoja našega podjetja. Za realizacijo teh ciljev pa je potrebna maksimalna mobilizacija subjektivnih in materialnih sil v ZP Iskra. Jaz osebno vam zagotavljam, da bom vlagal vse svoje sposobnosti, da dosežemo te cilje, o katerih sem govoril.«

Iskra

SOZD Iskra
Izobraževalni center
Ljubljana

razpisuje

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje (zunanjetrgovinska registracija)

**v času od 29. 9. do 8. 10. 1988 v Portorožu in
od 14. 11. do 26. 11. 1988 v Ljubljani**

Delavci, ki opravljajo posle zunanje-trgovinskega prometa morajo imeti po zakonu o prometu blaga in storitev s tujino ustrezno strokovno izobrazbo in morajo izpolnjevati druge pogoje, ki jih določi Gospodarska zbornica Jugoslavije v sporazumu z Gospodarskimi zbornicami republik in avtonomnih pokrajin (Ur. l. SFRJ 9/78). Za delavce, ki so dolžni opraviti posebni strokovni izpit za pridobitev zunanje-trgovinske registracije, organiziramo razpisani seminar kot pripravo za izpit.

Opravljeni izpit pa je tudi pogoj za vpis v 9. ZUNANJETRGOVINSKO ŠOLO V ISKRI

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

- zunanje-trgovinsko poslovanje
- zunanje-trgovinski in devizni režim SFRJ
- pravni posli v zunanji trgovini
- plačilni promet s tujino
- mednarodni transport in transportno zavarovanje
- carine in carinsko poslovanje
- temelji družbeno politične ureditve in družbeno ekonomskih odnosov SFRJ

ČAS IN KRAJ: seminar se bo začel 29. 9. 1988 v Portorožu in bo trajal do 8. 10. 1988; v Ljubljani pa se bo začel 14. 11. 1988 in bo trajal do 26. 11. 1988.

NOSILEC PROGRAMA:

Gospodarska zbornica Slovenije.
CENA: cena seminarja je 160.000 din, cena izpitov pa 100.000 din. Stroške hotela in potne stroške obračunavajo kandidati v svojih OZD. Za kotizacijo bo Gospodarska zbornica poslala račun neposredno v OZD na podlagi izpolnjene in podpisane prijavnice.

PRIJAVE: prijavnice naročite na tel. št.: (061) 222-212 (Izobraževalni center, SOZD Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3/XII). Izpolnjene prijavnice vrnite na isti naslov najpozneje do 12. 9. 1988, oz. do 7. 11. 1988 (če je prijava za seminar v Ljubljani). Poznejših prijav v nobenem primeru ne bomo mogli upoštevati, ker nas je Gospodarska zbornica obvestila, da ima seminarja v navedenih terminih že povsem zasedena, razen naših rezervacij.

Drugi o nas

• Gospodarski Vestnik je objavil spisek 200 največjih slovenskih izvoznikov. Na prvem mestu je bila tudi v minulemu letu Iskra, ki je na tujem iztržila 290 milijonov dolarjev. To je za približno šestino več kot leto poprej, ki je bilo za Iskro eno slabših v zadnjih letih. Tudi za lanski izvoz v grobem veljajo iste ugotovitve kot za predlanski. V Iskri še vedno niso zadovoljni s cenami na svetovnem trgu. Te se sicer prilagajajo ponudbi in povpraševanju, vendar je ekonomika izvoza še naprej prepuščena administrativnemu določanju tečajev tujih valut, ki v letu 1987 niso bili usklajeni s povpraševanjem in ponudbo posameznih valut.

• Ljubljanski Dnevnik je objavil daljši prispevek o Iskri in delovni organizaciji Elektromotorji iz Železnikov. Ta kolektiv je gorenjski izvozni rekord, saj je lani izvozil na konvertibilno tržišče (izvažajo samo na zahod) blaga v vrednosti 21 milijonov dolarjev, kar je pri 1460-članskem kolektivu 14.384 dolarjev na zaposlenega. V času, ko vsi tarnajo nad vprašljivostjo vrednosti izvoza, načrtujejo v Železnikih, da bodo povečali izvoz kar za 27%. Tako naj bi dosegli letos izvoz v vrednosti 25,5 milijonov dolarjev, ali 17.466 na zaposlenega. Ob tako velikem izvozu, kot ga ustvarjajo, so zelo odvisni od odločitev jugoslovanske ekonomske politike. V zadnjem času je prišlo do velikih razkorakov med cenami materialov in končnih izdelkov, izvozna stimulacija je bila zmanjšana od 24 na 9% in tako je postal njihov izvoz negativen. Akumulacije ni več, ni rezerve in zato so v kolektivu, kjer izvažajo največ na delavca na Gorenjskem, precej zaskrbljeni. »Ne bojimo se nobene konkurence, bojimo pa se predpisov iz pisarn«, pravi direktor Tone Rakovec. Negativne izvozne cene doma ne morejo nadomeščati, ker si pri gospodinjskih aparatih ne morejo vsaka dva meseca izmišljati novih izdelkov in izigravati zakonodaje ter dosegati novih, višjih cen.

• Delavska enotnost je pisala o gospodarskem sodelovanju Slovenije s Sovjetsko zvezo. Za SR Slovenijo je Sovjetska zveza med najpomembnejšimi zunanje-trgovinskimi partnerji. V slovenskem izvozu zavzema tretje mesto, v uvozu pa peto. V Sovjetski zvezi imajo svoja predstavništva Slovenijales (ta zastopa tudi Emono in Lek), Iskra in Metalka (s Kovinatehno Celje). Ljubljanska banka — Združena banka je leta 1987 prevzela koordinacijo skupnega predstavništva jugoslovanskih bank v Moskvi. Tudi Iskra sodi med tiste slovenske delovne organizacije, ki si najbolj prizadevajo za dela, opremljanje tovarn in prenovo objektov v Sovjetski zvezi. Znanstveno in poslovno-tehnično sodelovanje med Slovenijo in Sovjetsko zvezo poteka dobro in zajema tudi klasične oblike izmenjave specialistov. Za vključitev v kompleksni program znanstveno-tehničnega napredka SEV do leta 2.000 se je prijavilo 16 organizacij združenega dela iz Slovenije, koordinacijo pa so prevzele tri: Iskra-Delta, Iskra-Center za Elektrooptiko in gradbeni center Slovenije.

Iskra

SOZD ISKRA
Izobraževalni center
Ljubljana

razpisuje strokovno izpopolnjevanje na temo:

Denar v trženju

v času od 5. 5. do 7. 5. 1988

Program strokovnega izpopolnjevanja je namenjen direktorjem tržnih področij in vodjem sektorjev v izvozni dejavnosti Iskre, poslovnim delavcem, svetovalcem ter vodjem komercialnih OZD v delovnih organizacijah Iskre.

VSEBINA:

1. finančna funkcija kot instrument tržne funkcije v zunanji trgovini
2. finančna funkcija v povezavi s prodajno funkcijo v plačilnem prometu doma in v tujini
3. povezava in nasprotje med komercialno in finančno funkcijo
4. financiranje poslov v relaciji do partnerja
5. plačilni tokovi; razne kombinacije trženja v organizaciji
6. devizna bilanca — prilivi, odlivi

ČAS IN KRAJ: s programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 5. 5. 1988 ob 9. v Hotelu Transturist v Škofji Loki. Zaključek seminarja bo dne 7. 5. 1988, predvidoma ob 14.

VODJA PROGRAMA: Franc Vreček, dipl. ing., SOZD Iskra DSSS, Ljubljana

PRIJAVE: prijavnice pošljite najpozneje do 18. 4. 1988 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XII. Podrobnejše informacije o vsebini in izvedbi seminarja dobite v Izobraževalnem centru SOZD Iskra na tel.: (061) 222-212.

Sodelovanje s firmo Metrawatt

Do včeraj firma BBC Metrawatt iz Nuernberga — od danes firma ABB Metrawatt je poslovni partner Iskre Kibernetike in Tovarne merilnih instrumentov v Otočah že precej let. ABB pomeni novo korporacijo v evropskem prostoru. Koncerna ASEA in Brown Boveri sta se združila in ustanovila novo firmo s sedežem v Švici.

Iskra namerava še naprej vzdrževati in na novo spodbuditi ta poslovni odnos z določenim programskim prestrukturiranjem v obeh smereh. Razgovori v Kranju in pred kratkim v Nuernbergu so bili namenjeni prav tem vprašanjem.

Predstavnika firme Metrawatt g. Bräuer in g. Lampert sta se na pogovorih v Iskri Kibernetiki pogovarjala predvsem o najnovejših dogajanjih v merilno-procesni tehniki v evropskem in svetovnem prostoru ter o načrtih obeh podjetij. Dogovorili so se o nekaterih novih področjih dela, tako v razvojnem, proizvodnem, kot tudi v prodajnem smislu.

Vzajemni dogovori in obiski sodelavcev tehnične in komercialne stroke naj bi opredelili konkretne naloge obeh strani, da bi dosegli predvidene učinke in rezultate. — Tekst in foto: A. Boc

Bankirjev rojstni dan

Bankir Fürstenberg si je za svoj 70. rojstni dan želel album s fotografijami vseh sorodnikov. Le-ti so mu hitro izpolnili željo in mu resnično izročili zeleni album. Obdarovani bankir se je vljudno zahvalil za dragoceno darilo in ga predal tajnici, rekoč: »Dobro si ogledajte te obraze in si jih zapomnite! Čim se kateri od njih pojavi, sem odpotoval.«

Srečanje

Neka prostitutka je srečala na ulici gospoda in ga nagovorila, ne vedoč, da je katoliški duhovnik. »Ljubi otrok«, je odgovoril duhovnik, »nisi naletela na pravega, ker prvič nimam denarja in drugič je Bog...«

»Ne trudi se«, ga je prekinila mladenka. »Drugi vzroki me ne zanimajo.«

Potolazena mati

V neki židovski družini je prihajal 18-letni sin zelo pozno domov. Nemirna mati je prebrskala njegove žepe in našla šminko za ustnice. Ogledala si jo je natanko in pri tem vzdihnila: »Hvala Bogu! Samo da je židovsko dekle (Helena Rubinstein).«

Novoletno darilo

Za novo leto je sprejel nek francoski kardinal vse svoje hišne uslužbenke in jih ustrezno obdaroval. Svojemu hišnemu upravniku pa je

dejal: »Vam, monsieur pa poklanjam vse tisto, kar ste mi med letom pokradli.«

Narodni šport

V Franciji izgubi država na leto 50 milijard frankov samo zaradi davčnih utaj. Že davčne napovedi so tako pomanjkljive, ali goljufive, da velja utaja davkov v Franciji za narodni šport. Francoski finančni minister meni, da se proti temu ne da nič storiti, ker vseh Francozov pač ni mogoče strpati v zapor.

Rentgenske slike

Novi rentgenski aparati, ki jih je razvil podjetje C.H.F. Müller v okrilju Philipsa, posredujejo mnogo ostrejšje slike in manj sevanja. To so potrdili tudi v hamburški univerzitetni kliniki. Gre za digitalno radiografijo, ki deluje s pomočjo računalnika. Rentgenski aparat deluje na folijo, ki sliko shrani, nato pa jo s pomočjo laserja odtipka. Sevanje — tako menijo radiologi — je s to metodo od 50 do 90% manjše. Za terapijo pomembne podrobnosti lahko zdravnik pozneje sam popravi in hkrati naravna ostrino. Postopek pomeni v medicini korak naprej in bo zlasti ustrezen pri diagnozi otroških boleznih in dolgih rentgenoloških preiskavah.

Zbral, prevedel in priredil
Marjan Kralj

Avto pajek — kaj je to?

Republiški zakon o varnosti cestnega prometa jasno določa, da sme pooblaščen oseba organa za notranje zadeve, če najde na cesti tako parkirano vozilo, da pomeni neposredno nevarnost, ali oviro za promet, odrediti, da se vozilo odstrani s ceste na stroške lastnika, oz. imetnika pravice uporabe.

Če torej stoji tak avto na zasebnem zemljišču, tak odvoz ni dovoljen, prav tako ne, če je sicer parkiran na javnem prostoru, pa ne na cesti in ne predstavlja neposredne nevarnosti, ali ovire za promet.

Morda je že kateri Iskraš imel zaradi tega težave in stroške, lahko ga pa to vse še čaka.

Iz dikcije, da gre prevoz »na stroške lastnika«, izhaja, da je treba vsakokrat prevoz posebej obračunati, ne pa stroškov odmeriti po nekem pavšalu. Ni vseeno, kako daleč je potreben odvoz, lahko le nekaj sto ametrov, ali nekaj kilometrov. Seveda si organizacije, ki opravljajo odvoz, s pavšalnim računom poenostavijo delo, toda tak način zaračunavanja ni pravilen. O tem je izdalo Ustavno sodišče pred kratkim odločbo, objava v Ur. l. SRS, št. 10.

Ustavna odločba velja za vse na območju pristojnosti Ustavnega sodišča, torej ne tako, kakor veljajo sicer druge sodbe rednih sodišč, ki veljajo le za določen primer in le med spornimi strankami. Sploh opažam, da pristojni organi in njihovi strokovni delavci premalo spremljajo ustavno sodstvo in objavljene odločbe premalo poznajo, ali jih sploh ne poznajo.

Za ostala nepravilno parkirana vozila, ki jih ni dovoljeno odpeljati nekam »v neznanost«, je možna prijava zaradi prekrška, proti odločbi sodnika za prekrške pritožba itd. Čudno, da za prisilni odvoz ni predvidena nobena pravna pot, nobena pritožba, kar kaže na to, da nekaj ni v redu pri naših odlokih.

Lojze Cafuta

Iskra — Avtomatika Ljubljana

Delovna skupnost za skupne zadeve

Ljubljana, Stegne 15 b

Področje za kadrovske zadeve

Služba za družbeni standard

Delavci DSSZ

Letovanje '88

v lastnih zmogljivostih

V letošnjem letu imate možnost koristiti eno od naslednjih počitniških zmogljivosti:

- poč. prikolico (2 x 5 lež.)
v a.c. TURIST Vrsar (10.000,— din na dan)
- poč. prikolico (1 x 5 lež.)
v a.c. ZAGORI N. Vinodolski (10.000,— din na dan)
- poč. stanovanje (1 x 5 lež.)
v BARBARIGI pri Puli (20.000,— din na dan)
- poč. stanovanje (2 x 5 lež.)
na CRVENEM VRHU pri Savudriji (20.000,— din na dan)
- poč. hišico (1 x 5 lež.)
v TERMAH ČATEŽ (18.000,— din na dan)
- poč. stanovanje (1 x 4 lež.)
na KRVAVCU (18.000,— din na dan)

Točno izpolnjene vloge, ki jih dobite v Službi za družbeni standard, ali pri tajnici področja, oddajte do 12. 4. 1988 v Službi za družbeni standard, Stegne 15 b, obj. D.

OBVEŠČAMO vas, da bo počitniške objekte možno koristiti za prvomajske praznike, v kolikor bodo le-ti usposobljeni. Zanesljivo pa bodo odprti od 10. 5. 1988 dalje.

ZAHVALE

Vsem sodelavkam in sodelavcem v TOZD Števci — stikalne ure, tonski sprejemnik in kontrola, se najtopleje zahvaljujem za prelepo darilo ob mojem odhodu v pokoj in jim želim še veliko delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva. Hvala tudi sindikatu za lepo knjižno darilo!

Marija Čadež

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz montaže števecov za prelepa darila in jim želim še veliko delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva

Marija Čirič

Sindikatu, sodelavkam in sodelavcem iz obdelovalnice TOZD Stikala, Janezu Bartolu in Darku Čadežu se iskreno zahvaljujem za darila in pozornost ob mojem odhodu v pokoj. Vsem želim veliko uspehov!

Ivan Križaj

Zahvali

Ob smrti

Alojzije Štalc

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v Iskri ERO in Kibernetiki za izraze sožalja, darovano cvetje, pomoč ter spremstvo na njeni zadnji poti

mož Stane z otroki in brat Janko

Ob smrti najine drage mame

Frančiške Jerman

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz DO Kibernetika, TOZD Števci in TOZD RTC za izraze sožalja, darovane vence, denarno pomoč ter spremstvo na njeni zadnji poti

žalujoča hčerka Marija Hkavc in sin Franc Jerman

Stromboli

Letošnjo veliko turo bo Planinska sekcija DO ISKRA iz Kranja organizirala od 30. 4. do 7. 5. na Stromboli. To bo pravzaprav veliko popotovanje v geološko preteklost, ki je zemlja še nastajala. Stromboli je namreč še zadnji stalno delujoči vulkan v Evropi. Vulkan lahko bruha le enkrat na dan, ali pa tudi petdesetkrat v eni uri, to pa je prizor, ki si ga je vredno ogledati.

Na pot bomo odšli z vlakom 30. aprila ob 7. iz Ljubljane, prek Sežane do Trsta. Tam bomo presedli ter se prek Italije prepeljali na Sicilijo, v mesto Milazzo.

Vkrcali se bomo na barko ter odpuli na Vulcano v Porto Levante.- Povzpeli se bomo na vrh Vulcana (odtod imo za vse podobne formacije na zemlji), si ogledali žveplene fumarole, se spustili v krater in se vrnili v mesto. Nato si bomo ob poti na Vulcanello ogledali še nastale plasti v zemeljski skorji, vroče brbotalnike in se okopali v toplem morju (ogreva ga mati Zemlja).

Drugi dan bomo obiskali otok Lipari ter si ga v krožni vožnji ogledali, se povzpeli na oba vrhova in obiskali kope plovca in občudovali reko Obsidiana.

Nato pride na vrsto Stromboli. Po pristanku bomo najprej pogledali mestece, se popoldne povzpeli na vrh, si poiskali zavetje za noč ter v spalnih vrečah čakali drobnih potresov in bobnenja, ki naznanjajo izbruhe. V varni razdalji bomo uživali v ognjemetih, ki jih povzročata obe žreli in v mrazu dočakali jutro. Potem bomo pobrali nekaj vzorcev lave in se po melišču spustili k morju.

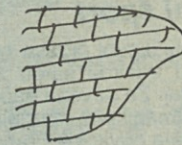
Sledila bo plovba do Neaplja, kjer bomo organizirali ogled Pompejev, se odpeljali proti Vezuvu in si ogledali njegov krater.

Z vlakom se bomo nato vrnili v domovino.

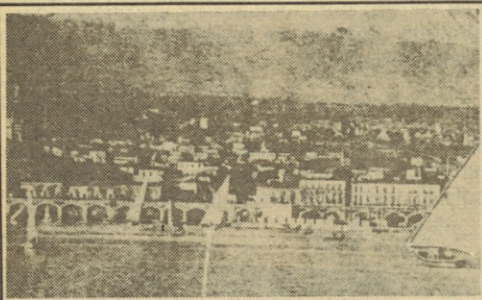
Živeli pa bomo bolj po pasje: dve noči bomo preživel na vlaku, eno na ladji, eno v divjini na Vulcanu, ostale pa v drugorazredni sobah pri zasebnikih, ali v hotelu. Hrano bomo v glavnem imeli s seboj in si tudi sami kuhali. Mleko, kruh in sadje bomo kupovali sproti. Za prenočevanje je potrebna spalna vreča, bivač vreča in ležalka. Potrebna je topla obleka (zaradi vetra anorak, vetrne hlače in kapa), za kopanje kopalke, za ture lahki, visoki planinski čevlji in kavbojke (trnje), za pot pa lahka obleka.

Če imate nabiralsko žilico, imejte s seboj platneno vrečo in geološko kladivo; fotoaparati so skoraj obvezni.

Izlet bo ob pomoči geologa in ob vsaj dobri volji vodil Marijan Ručigaj. Cena izleta je po zdajšnjih cenah 140.000 din ob predpostavki, da nas bo več kot 25. Vsak mora imeti s seboj še 130.000 LIT za ladijske in avtobusne prevoze ter ogled. Hrana je v lastni režiji. Prijave z vplačilom sprejema Pajkova tel.: 2822 do 12. 4. 1988. Ta dan bo tudi sestanek z vsemi udeleženci v menzi Kibernetike ob 19.

No, zdaj ko ste me dobili na delu, povejte: ali me boste zaprli, ali naj sprožimo običajni usklajevalni postopek...?

ISKRA	STRAST	FRANC. FILMSKI KOMIK	KROVNA PLOŠČA NAD KAPITELOM STEBRA	STAR KOVANEČ	MUSLIMAN. SVETO MESTO V TUNIZJI	KRILO RIMSKE KONJE-NICE
ŠTRAJK						
USTNIČNI GLAS						
LJUBKOV. CVETA						

AVTOR: RUDI MURN	ZNAMKA NEMŠKIH AVTOMOBILOV	GLAV. M. ITALIJE (ORIG.)	POLET ZANOS	EVEN-TUALNO SELEN		MITOLOŠKI LETALEC				ZADNJI DEL LADJE
						SANKE				
SIN AGAMEM-NONA							ETIOPSKI KNEZ	TERMIN		
IRONIČEN NAZIV ZA ITALJANA								ISKRA	UROŠ REMIČ TANJA URBAS	
PEVKA PRODNIK				MOZO-LJAVOST				TOVARNA V MARIBORU		
INDUSTRIJSKA RASTLINA				ISKRA	ZA POLTON ZVIŠAN -A-			REKA V ZAH. BOSNI PRITOK SAVE		

Vabilo

Klub štipendistov Iskre Kibernetike vabi štipendiste na predavanje in predstavitev diapozitivov iz popotovanja po Skandinaviji v četrtek, 14. aprila ob 18. v Šolskem centru Iskre v Kranju.

Pridite, navdušeni boste!

Mala oglasa

Zelo ugodno prodam pralni stroj Ei
Niš, potreben manjšega popravila. In-
formacije 223-977. (Valencič).

Prodam stabilne vrtalne stroje (Ø 6, Ø 8), stabilni navojni stroj (Ø 8) ter stabilni brusilni stroj. Vse je skoraj novo. Kličite: dopoldne: 064-22221-2594, popoldne 27220.«